

Position Paper: Meerkosten op aardgas

Contact: Bruno Eggermont (Fedustria) - +32 9 242 98 20 – bruno.eggermont@fedustria.be

Datum: 26/3/2024

Omschrijving

De prijs die de eindverbruiker dient te betalen voor de levering van aardgas kan opgesplitst worden in volgende componenten:

- energieprijis of *commodity*
- vervoerkost: de vergoeding voor het vervoer van aardgas over het vervoernet (net beheerd door Fluxys)
- distributienetkost: de vergoeding voor de netbeheerder voor het vervoer van aardgas over zijn net naar de eindafnemer
- bijzondere accijns¹
- bijdrage op de energie (accijns)
- bijdrage voor gebruik van het openbaar domein (van toepassing in het Waals Gewest)

Deze *position paper* behandelt de laatste drie van de hierboven opgesomde componenten, te weten meerkosten die van toepassing zijn op aardgas. Onder meerkosten worden toeslagen/bijdragen bedoeld die niet rechtstreeks verband houden met de werkelijke kost voor levering van aardgas maar als doel hebben bepaalde overheidsuitgaven of fondsen te financieren.

Bijzondere accijns

Bepaalde openbare dienstverplichtingen en kosten verbonden aan de regulering van en de controle op de aardgasmarkt werden tot eind 2021 gefinancierd door een federale bijdrage op aardgas. Echter met de [programmawet van 27 december 2021](#) werd de federale bijdrage vanaf 1 januari 2022 geschrapt en vervangen door een bijzondere accijns op aardgas.

Hiertoe werd de [wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen](#) gewijzigd om aan te geven dat de verschillende fondsen die tot dusver middels de federale bijdrage werden gespijsd voortaan zullen gefinancierd worden door de ontvangsten van de bijzondere accijns.

De ontvangsten van de bijzondere accijns op aardgas zullen dus aangewend worden voor:

1. De financiering van de werkingskosten van de CREG
2. De financiering van de opdracht van de OCMW's inzake de financiële bijstand aan hulpbehoevenden
3. De financiering van de werkelijke nettokosten voortvloeiend uit de toepassing van de maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële afnemers
4. De financiering van de werkelijke nettokosten voortvloeiend uit de toepassing van de maximumprijzen voor levering van warmte aan de beschermde residentiële afnemers²

Accijnzen op energieproducten worden geregeld via [de programmawet van 27 december 2004](#). Deze voorzag reeds een bijzondere accijns op aardgas maar vermits het tarief op nul stond had deze tot dusver geen effect.

Via de programmawet van 27 december 2021, werd het tarief voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof echter als volgt gewijzigd.

¹ De federale bijdrage op aardgas werd per 1/1/2022 vervangen door een bijzondere accijns (zie Programmawet van 27/12/2021). Voor meer informatie over de voormalige federale bijdrage gas, zie de *position paper* 'Federale bijdrage op elektriciteit en aardgas'.

² In het licht van de klimaatdoelstellingen, werd via de programmawet van 27 december 2021, het sociaal tarief uitgebreid naar het leveren van warmte door middel van netten voor warmtevoorziening.

Verbruiksschijf		bijzondere accijns (€/MWh)
0 MWh	20.000 MWh	0,66
20.000 MWh	50.000 MWh	0,56
50.000 MWh	250.000 MWh	0,54
250.000 MWh	1.000.000 MWh	0,42
1.000.000 MWh	2.500.000 MWh	0,22
> 2.500.000 MWh		0,15

Het niveau van de bijzondere accijns op aardgas wordt vastgesteld per verbruiksschijf berekend op jaarbasis. Hierbij werd dezelfde degressiviteit behouden als deze die bestond voor de federale bijdrage op aardgas. Echter de “cap” (750.000 euro) die bestond voor de federale bijdrage op aardgas werd niet behouden in het systeem van de accijnzen.

Volledigheidshalve en zoals voorzien in de Energy Taxation Directive (Richtlijn Energiebelastingen) zijn bepaalde activiteiten vrijgesteld van (bijzondere) accijns. Voor meer details verwijzen we naar de [Programmawet van 27 december 2004](#) (art. 429).

Bijdrage op de energie

De bijdrage op de energie is een indirecte belasting (accijns) bij het in verbruik stellen van aardgas en wordt tevens geregeld via de [programmawet van 27 december 2004](#).

De bijdrage op energie werd met de [wet houdende maatregelen inzake versterking van jobcreatie en koopkracht van 26 december 2015](#) geïndexeerd en bedraagt nu **0,9978 €/MWh** (excl. BTW).

De verlaagde accijnstarieven voor aardgas die van toepassing waren op bedrijven met een overeenkomst of vergunning milieudoelstelling (cfr. benchmarking- en auditconvenant in het Vlaams Gewest en de *accord de branche* in het Waals Gewest) werden met de [programmawet van 19 december 2014](#) geschrapt vanaf 1 januari 2015 gezien de goedkeuring die de Europese Commissie hiervoor heeft verleend op 31 december 2014 was vervallen. Hierdoor konden de bedrijven die waren toegetreden tot de opvolgers van deze “overeenkomsten of vergunning milieudoelstelling”, met name de energiebeleidsovereenkomst (EBO) in het Vlaams Gewest en de *accord de branche* van de tweede generatie in het Waals Gewest, niet langer genieten van deze verlaagde accijnzen. Bovendien bleek dat de energiebeleidsovereenkomst en de *accord de branche* van de tweede generatie in kader van de staatssteunregeling niet door de Europese Commissie aanvaard zou worden om verlaagde accijnstarieven toe te kennen aan de toegetreden bedrijven.

Uiteindelijk heeft de federale overheid beslist om het tarief inzake accijnzen op aardgas gebruikt door bedrijven die zijn toegetreden tot een energiebeleidsovereenkomst of tot een *accord de branche* te verlagen tot het Europees minimum, zijnde 0,54€/MWh. Dit verlaagde accijnstarief voor aardgas werd ingevoerd met de [wet van 14 december 2015 tot wijziging van artikelen 419, i\), iii\), 420 en 432, §3 van de programmawet van 27 december 2004](#) en werd van kracht vanaf 1 januari 2016. Om van dit verlaagd tarief te kunnen genieten moeten de bedrijven in het bezit zijn van een vergunning energieproducten en elektriciteit, afgeleverd door de Administratie van de Douane en Accijnzen.

Er dient echter benadrukt te worden dat dit verlaagd accijnstarief voor aardgas slechts gedeeltelijk het verlies aan accijnsvoordelen compenseert zoals die voorzien waren bij toetreding tot de energiebeleidsovereenkomst of *accord de branche*.

Volledigheidshalve dient opgemerkt te worden dat bepaalde sectoren omwille van hun activiteit vrijgesteld zijn van de accijns op aardgas.

Retributie voor de aansluiting op het gasnetwerk (Waals Gewest)

Ter financiering van het Energiefonds van het Waals Gewest werd een retributie ingevoerd voor de aansluiting op het gasnetwerk³. Het Energiefonds dient o.a. ter financiering van de CWaPE (Commission wallonne pour l'énergie), de bevordering van hernieuwbare energie, sociale begeleiding inzake energie, ...

De retributie wordt betaald door elke eindafnemer die in de loop van het referentie-kalenderjaar beschikte over een aansluiting op het gasnetwerk.

Het bedrag van de retributie voor de aansluiting op het gasnetwerk wordt berekend als volgt:

1° van 0 tot 0,1 MWh: 0,0075 euro;

2° voor de volgende MWh ten laste van:

- de afnemers met een jaarlijks verbruik lager dan 1 GWh: 0,075 euro/MWh;
- de afnemers met een jaarlijks verbruik lager dan 10 GWh: 0,06 euro/MWh;
- de afnemers met een jaarlijks verbruik van 10 GWh of meer: 0,03 euro/MWh.

Bijdrage voor gebruik van het openbaar domein (Waals Gewest)

[Het decreet m.b.t. de organisatie van de gewestelijke aardgasmarkt van 19 december 2002](#) voorziet dat de gasdistributienetbeheerders een jaarlijkse vergoeding dienen te betalen aan de gemeenten, de provincies en het Gewest voor het gebruik van het openbaar domein. De modaliteiten voor de berekening van deze bijdrage worden bepaald door het [programmadedcreet van 10 december 2009](#).

De opbrengst van deze bijdrage wordt voor 35% geaffecteerd aan het Waalse gewest, voor 1% aan de provincie en voor 64% aan de betrokken gemeente.

De bijdrage voor het gebruik van het openbaar domein wordt verrekend in de distributienettarieven. Voor de berekening van deze bijdrage hanteren de distributienetbeheerders een degressief systeem waarbij lagere eenheidswaarden van toepassing zijn op de hogere afnameschijven. Zie daarvoor de specifieke websites van de Waalse distributienetbeheerders. Convenantbedrijven genieten van een verlaagd tarief.

Doelstellingen Febeliec

- Algemene overheidsuitgaven dienen op een transparante wijze gefinancierd te worden, bij voorkeur via de algemene middelen in plaats van ze af te wentelen op de energiegebruikers, *in casu* aardgas. De ondersteuning van de meest hulpbehoevenden is een taak voor de sociale zekerheid en niet voor de bedrijven. De financiering van het overheidsapparaat dient te gebeuren uit de algemene inkomsten van de overheid en niet op de bedrijven afgewenteld te worden. Dit geldt eveneens voor de retributie voor de aansluiting op het gasnetwerk dat dient ter financiering van het Waals Energiefonds dat o.a. aangewend wordt voor de werkingskosten van de CWaPE. Deze retributie wordt bovendien enkel in Wallonië toegepast, waardoor de Waalse bedrijven competitief benadeeld worden t.o.v. bedrijven uit de andere gewesten. Febeliec pleit er dan ook voor om deze retributie af te schaffen.
- Gebruik van aardgas als grondstof dient te genieten van alle vrijstellingen voorzien in de Europese wetgeving.

³ [Besluit van de Waalse Regering van 19 juni 2003 betreffende de retributie voor de aansluiting op het elektriciteitsnetwerk en op het gasnetwerk.](#)